

PRIMORSKI DNEVNIK

Leto XXXIII. Št. 10 (9618)

TRST, petek, 14. januarja 1977

Cena 150 lir

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Gocvu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

VLADA V TEŽAVAH ZARADI DOMNEVNEGA PRIKRIVANJA JAVNIH IZDATKOV

V LETOŠNJEM PRORAČUNU SO BILI PRIKRITI IZDATKI DRŽAVNE UPRAVE ZA 8.000 MILIJARD

Komunistični poslanci zahtevajo, naj vlada takoj sporoči parlamentu točne dohodke in izdatke za letošnje leto - Izjava zakladnega ministra Stamatija

RIM, 13. — Ob koncu preteklega leta je parlament odobril državni proračun za leto 1977, ki ga je sestavila vlada. Med dolgo razpravo je prišlo na dan tudi vprašanje izdatkov za letošnje leto, ki jih proračun ni upošteval. Vse pa se je zaključilo z zagotovilo pristojnih ministrov, da gre za izdatke, o katerih bo treba odločiti v letošnjem letu in za katere vlada ne more se jamčiti. Proračun je predvideval 9.800 milijard lir primanjkljaja.

Sedaj so ugotovili, da bo letošnji primanjkljaj javne uprave znatno večji in da je vlada, ko je sestavila proračun, prikrila velike javne izdatke, da je lahko na znanje omejena visina primanjkljaja. Stvar je zelo resna in je vzbudila veliko pozornost v vseh političnih in gospodarskih krogih.

Komunistični poslanci so zahtevali od vlade, da v najkrajšem času sporoči parlamentu višino predvidenih dohodkov in izdatkov v letošnjem letu. Pri tem poudarjajo, da je bilo že med razpravo v zbornici in senatu ugotovljeno, da predviden primanjkljaj za uporabo v letošnjem letu.

Do te zahteve je prišlo na osnovi današnjih izjav ki sta jih dala glav-

ni tajnik CGIL Lama in predsednik Confindustrie Carli v razpravi, ki sta jo imela po radiu. Lama je med drugim povedal da bo primanjkljaj državne uprave letos dejansko znašal 8 tisoč milijard lir več kot se predvideva v proračunu.

V razpravi sta tako Carli kot Lama poudarila, da je treba za izhod iz sedanjih težav in za povečanje narodnega bogastva sprejeti ukrepe, ki ne bodo povzročili povečanja denarja v obtoku. Ob tej priložnosti je Carli dejal, da je danes primanjkljaj javne uprave glavni povzročitelj inflacije. Ugotovil je tudi, da javni dejavnosti primanjkljaj ne odgovarja dejanskemu stanju in da je vlada prikrila velik del javnih izdatkov. To poudarja tudi predsednik Confindustrie označil za škodljivo in hkrati priznal sindikatov za slugo, da so uspeli na srečanjih z vlado dobiti podatke, ki sedaj prikazujejo stanje državnega primanjkljaja v popolnoma drugačni luči.

Na te izjave je odgovoril zakladni minister Stamatija in uradno sporočil, da letosnji primanjkljaj državne uprave znaša 9.800 milijard lir. Ta vsota, pravi Stamatija, predstavlja strateški cilj gospodarske politike in se bo zato vlada držala napovedanih izdatkov. «Novi podatki, ki so pravkar prišli na dan, niso bili vključeni v proračun iz dveh razlogov: 1. ker gre za obveznosti, ki so bile sprejete po odobritvi proračuna (obnovitev delovne pogodbe državnih uslužbencev) in 2. ker bi pomenila vključitev v državni proračun na primer vsedržavnega bolnišniškega sklada, rešiti to vprašanje, se preden bi vlada in parlament o njem razpravljala in odločala».

Zaradi tega, pravi zakladni minister, «sem vedno zagovarjal stališče, da je treba za nove izdatke najti nove dohodke, da se spoštuje člen 81 ustave, hkrati pa tudi strategijo gospodarske politike za leto 1977. Zato bo državni zaklad poskrbel, da primanjkljaj javne uprave ne bo presegel dogovorjene vsote, se pravi 9.800 milijard lir».

Odgovor zakladnega ministra opozarja, da bo treba v letošnjem letu, če bodo potrebni novi izdatki, poskrbeti tudi za nove dohodke. Ker pa se vlada ne more izogniti izdatkom za poslabšanje prejemkov državnih uslužbencev na osnovi nove delovne pogodbe, izdatkov za kritje potreb bolnišniškega sklada, za kritje primanjkljajev bolniških blagin in socialno zavarovalnih ustanov, bo seveda, kot je bilo že nekajkrat namignjeno, ponovno predlagala povzemanje nekaterih posrednih in neposrednih davkov.

pa je KPI prešla iz samofinanciranja. Nekaj manj kot 10 milijard je bilo članarine (povprečno 4 tisoč lir na člana) in prispevkov izvoljenih predstavnikov. Samo poslanci in senatorji so prispevali polnopravno milijardo lir, ker daje vsak partiji povprečno pol milijona lir mesečno. Devet milijard in pol je KPI zbrala z letno nabirko za tisk in prispevke za volilno kampanjo 20. junija.

Za tekoče leto računa KPI, da bo iz prispevkov članstva prejela 25 milijard lir. Med predvidenimi stroški namerava za 4 milijarde povečati sklad za tisk in propagando.

V zvezi s proračunom KPI je vodja poslanske skupine Natta izjavil časniki, da namerava predlagati ostalim parlamentarnim skupinam, naj bi sprejeli zakon o financiranju strank. Ne gre, je poudaril, za zvišanje prispevkov, pač pa za sistem, ki naj omogoči jasnejše poslovanje in večje razumevanje posameznih postavk. Natta je pri tem izjavil, da samo KPI seznani svoje članstvo s podrobnimi obračuni (od vsake sekcije tja do CGK KPI), medtem ko se pri ostalih strankah delijo prispevki po eklijuhu, česar pa ni mogoče nadzorovati.

Preveč vladnih zakonskih odlokov

RIM, 13. — Predsednik poslanske zbornice Ingrao je sporočil, da je nedavno opozoril predsednika vlade Andreottija, da se vlada prepogosto poslužuje zakonskih odlokov, namesto da bi predlagala parlamentu zakonske osnutke. Povedal je, da parlamentarne komisije sedaj proučujejo kar 17 zakonskih odlokov in da je bilo v prvih šestih mesecih sedanjega zakonodajnega obdobja 44 zakonskih odlokov, medtem ko so jih prejšnje vlade v starih letih skupno izdajale dobe predložile skupno 126.

Ingrao je poudaril, da naj bo jasno, da nihče v poslanski zbornici ne oporeka vladi pravice, da se poslužuje zakonskih odlokov v izrednih in nujnih primerih. Ugotovil pa so, da je vlada predložila mnoge zakonske odloke zato, ker ni pravočasno pripravila zakonskih osnutkov, da bi bili ukrepi proučeni in odobreni po normalni zakonodajni poti.

Naročnina barvne televizije bo stala 50 tisoč lir

RIM, 13. — Parlamentarna nadzorna komisija nad RAI-TV je danes razpravljala o novih televizijskih naročninah. Čeprav komisija ni pristojna, da določa višino naročnine, je vendar priporočila navzočemu ministru za pošto in telekomunikacije, da naročnina za barvno televizijo ne sme biti višja kot v ostalih evropskih državah. Naročnina za barvno televizijo naj bi torej stala okrog 50 tisoč lir letno. Navadna televizijska naročnina pa ne sme biti višja od 50 odst. naročnine za barvno televizijo, to pomeni, da bo znašala povprečno 25 tisoč lir letno. O tem in o vprašanjih delovanja ustanove RAI je bila izglasovana resolucija, ki so jo odobrili zastopniki KD, KPI, PSI in PSDI, medtem ko so republikanci, liberalci, mislovci in proletarska demokracija glasovali proti. Višje naročnine televizije bo v prihodnjih dneh določil medministrski odbor za cene, nakar bo ministrstvo za pošto in telekomunikacije objavilo odlok z novimi naročninami in hkrati določilo dan začetka oddaj barvne televizije.

ZAKLJUČEN URADNI DEL OBISKA HONECKERJA

Poudarjene možnosti razvoja v sodelovanju med SFRJ in NDR

Danes bo objavljeno uradno sporočilo - Potrjena načela berlinske konference evropskih komunističnih partij

(Dd našega dopisnika)

BEOGRAD, 13. — Uradni politični del obiska državno - partijske delegacije Nemške demokratične republike pod vodstvom generalnega tajnika partije in šefa države E. Honeckerja se je ugotovilo končal. Po izpraznjenih uradnih pogovorih s predsednikom Titom je Honecker z vlakom odpotoval iz Beograda proti Osluji. V njegovi okolici bo jutrišnji dan preživel na lovu v spremstvu tajnika izvršnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije Staneta Dolanica in predsednika zveznega izvršnega sveta Dzemata Bjedica, nato pa bo odpotoval v Zagreb, kjer bo v soboto popoldne končal uradni in prijateljski obisk v Jugoslaviji.

Pred odhodom iz Beograda so Honeckerji priredili državnemu slovo. Na ploščadi pred Belim dvorom na Dedinju so se od njega poslovili vidni jugoslovanski predstavniki med njimi Vitoje Žarković in Miloš Minić, nazadnje pa sta si prijateljsko segla v roke se predsednik Tito in Honecker.

Zvečer sta imela državnikar se skupne pogovore, nato pa sta podpisala skupno izjavo - objavljenjo bo predvidoma jutri zvečer - in dala izjavi za javnost o svojih pogovorih.

Honecker je menil, da je skupna izjava pomembna za nadaljnje poglabljanje prijateljskih odnosov med partijama in državama. «Pred namodi obeh držav in pred svetovno javnostjo bi radi poudarili naseledno voljo, da bomo sodelovali v prid ljudem naših držav in njune socialistične graditve. Poudarjamo našo odlično pripravljenost, da bomo stori vse kar moremo, da o okrepili mednarodno varnost in dajmo jamstvo za trajen mir na vseh celinah».

Osrednji jugoslovansko-vzhodnonemški pogovori so bili dopoldnes trajali so dve uri in zajeli vrsto vprašanj iz dvostranskih in mednarodnih odnosov in iz mednarodnega delavskega gibanja. V krogih jugoslovanske delegacije so poudarili, da je bilo razpoloženje v pogovorih tudi danes, tako kot sinoč, zelo prijazno, izmenjava mnenj pa odprta.

Dvostranske odnose so v celoti ocenili kot zelo dobre in razvite na vseh področjih, vendar so dosežene rezultate občudovali zlasti v luči nadaljnega razvoja, pri čemer sta Tito in Honecker posebej opozorila na se neizrabljene možnosti. Pelletti sporazum o blagovni menjavi do leta 1980 je obetaven, saj predvideva, da bo medsebojno trgovanje v tem obdobju čezgledno vrednost tri milijarde dolarjev, spodbuden pa je tudi podatek, da je polovica gospodarskih pogovorov zasnovana na dolgoročnih temeljih, kar gospodarskim stikom zagotavlja trajnost in stabilnost.

Izjave je bila izmenjava mnenj o mednarodnih vprašanjih. Beseda je tekla o posuševanju napetosti, razvoju, razmerah v Evropi, kriznih žariščih, mednarodnih gospodarskih problemih in dejavnosti nevtrčnih držav.

Sobesedniki so pozdravili posuševanje napetosti, toda hkrati z zastrbljenostjo opozorili na težave na tem področju. Zavzeli so se za več prizadevanj vseh udeležencev helsinske konference, da bi se posuševanje razširilo na vsa območja sveta in zajelo vse mednarodne probleme, saj je to pomembno tudi za mir in varnost v Evropi in Sredozemlju. Ob strani pripisujeta velik pomen letošnjemu beograjskemu sestanku o varnosti in sodelovanju v Evropi, zavzemata pa se za celovito

VLADO BARABAS
(Nadaljevanje na zadnji strani)

Na televizorskem ekranu se je pojavil celo neki anonimen delavec, ki je zahteval, naj se disidenti spravi pred sodišče in jih primerno kaznuje. V drugih listih pa namigujejo na znani Husakov poziv Aleksandru Dubčaku, naj zapusti državo in se naseli «tam kjer da je več svobode». Namig na to, naj se disidenti izselijo v tujino, je dobol jasen.

V Moskvi je medtem glasilo KP SZ «Pravda» objavilo daljši članek komentatorja Jurija Zuhova ki poudarja, da so «nekateri na Zahodu odkrili sodeben termin pluralizem», da bi z njim nadomestili izraz za «mesačansko demokracijo» ne enakih možnosti. Čeprav jih ne imenuje je napad na stališča zahodnoevropskih komunističnih partij dovolj jasen.

RIM, 13. — Predstavniki sindikalne federacije tiskarskih delavcev in založnikov dnevnikov so bili danes na sestanku pri ministru podtajniku za delo Boscu v zvezi z razbitjem pogajanj o obnovitvi vse državne delovne pogodbe. Kot sporoča ministrstvo za delo, so predstavniki delavcev in delodajalcev obrazložili ministrskemu podtajniku svoje stališče. Na sestanku so ugotovili, da trenutno ni nobene možnosti za obnovitve pogajanj. Zato je ministrski podtajnik povabil obe stranki, naj proučita sporna vprašanja in jima sporočil, da ju bo kmalu ponovno povabil na razgovor.

Predsednik vlade Andreotti pa je danes sprejel delegacijo založnikov dnevnikov. Založniki so Andreottiju obrazložili obstoječi finančni položaj založniških hiš, ki je zelo resen zaradi zamrznjene cene dnevnikov.

Izobraženci KPI solidarni z avtorji «Charta 77»

RIM, 13. — Skupina izobražencev, članov KPI, je v partijskem glasilu «Unità» objavila daljšo solidarnostno izjavo s preganjanimi kulturnimi delavci, podpisniki izjave «Charta 77» na Češkoslovaškem.

Podpisniki solidarnostne izjave so vseučiliški profesorji Badoloni De Giovanni, Lombardo Radice, Luporini in Smuraglia.

V svojem dokumentu intelektualci KPI poudarjajo, da Češkoslovaško teži vojaška zasedba iz leta 1968 in da so tudi sedanjí dogodki posledica tedanjega razvoja, ki ga sedanje vodstvo KPC ni znalo in ni hotelo razčistiti.

Podpisniki izjave «Charta 77» so kulturni delavci, markisti in, v večini, komunisti, katerim so po letu 1968 na ose načinem onemogočili njihovo delo, vrgli so jih iz vseučilišč in kulturnih institutov, kjer so bili zaposleni onemogočili so jim objavljavanje del v domovini.

Vse to kaže na dejstvo, da sedanjí češkoslovaško vodstvo ne spoštuje osnovnih človeških svobod in načel demokracije, s tem pa emečjo senco na ideale socializma o množicah».

Ne samo, s tem, da se je KPC odpovedala dialektičnemu prispevku teh izobražencev obubožno lastno češkoslovaško pot v socializem.

Izobraženci KPI naslavljajo poziv na Češkoslovaško pa tudi na ostale države varšavskega pakta, naj storijo konec temu početju in preganjanju izobražencev.

PRAGA, 13. — Po ugodnem padu «Rude prava», so sedaj na vr-

stili vidni jugoslovanski predstavniki med njimi Vitoje Žarković in Miloš Minić, nazadnje pa sta si prijateljsko segla v roke se predsednik Tito in Honecker.

Zvečer sta imela državnikar se skupne pogovore, nato pa sta podpisala skupno izjavo - objavljenjo bo predvidoma jutri zvečer - in dala izjavi za javnost o svojih pogovorih.

Honecker je menil, da je skupna izjava pomembna za nadaljnje poglabljanje prijateljskih odnosov med partijama in državama. «Pred namodi obeh držav in pred svetovno javnostjo bi radi poudarili naseledno voljo, da bomo sodelovali v prid ljudem naših držav in njune socialistične graditve. Poudarjamo našo odlično pripravljenost, da bomo stori vse kar moremo, da o okrepili mednarodno varnost in dajmo jamstvo za trajen mir na vseh celinah».

Osrednji jugoslovansko-vzhodnonemški pogovori so bili dopoldnes trajali so dve uri in zajeli vrsto vprašanj iz dvostranskih in mednarodnih odnosov in iz mednarodnega delavskega gibanja. V krogih jugoslovanske delegacije so poudarili, da je bilo razpoloženje v pogovorih tudi danes, tako kot sinoč, zelo prijazno, izmenjava mnenj pa odprta.

Dvostranske odnose so v celoti ocenili kot zelo dobre in razvite na vseh področjih, vendar so dosežene rezultate občudovali zlasti v luči nadaljnega razvoja, pri čemer sta Tito in Honecker posebej opozorila na se neizrabljene možnosti. Pelletti sporazum o blagovni menjavi do leta 1980 je obetaven, saj predvideva, da bo medsebojno trgovanje v tem obdobju čezgledno vrednost tri milijarde dolarjev, spodbuden pa je tudi podatek, da je polovica gospodarskih pogovorov zasnovana na dolgoročnih temeljih, kar gospodarskim stikom zagotavlja trajnost in stabilnost.

Izjave je bila izmenjava mnenj o mednarodnih vprašanjih. Beseda je tekla o posuševanju napetosti, razvoju, razmerah v Evropi, kriznih žariščih, mednarodnih gospodarskih problemih in dejavnosti nevtrčnih držav.

Sobesedniki so pozdravili posuševanje napetosti, toda hkrati z zastrbljenostjo opozorili na težave na tem področju. Zavzeli so se za več prizadevanj vseh udeležencev helsinske konference, da bi se posuševanje razširilo na vsa območja sveta in zajelo vse mednarodne probleme, saj je to pomembno tudi za mir in varnost v Evropi in Sredozemlju. Ob strani pripisujeta velik pomen letošnjemu beograjskemu sestanku o varnosti in sodelovanju v Evropi, zavzemata pa se za celovito

VLADO BARABAS
(Nadaljevanje na zadnji strani)

Na televizorskem ekranu se je pojavil celo neki anonimen delavec, ki je zahteval, naj se disidenti spravi pred sodišče in jih primerno kaznuje. V drugih listih pa namigujejo na znani Husakov poziv Aleksandru Dubčaku, naj zapusti državo in se naseli «tam kjer da je več svobode». Namig na to, naj se disidenti izselijo v tujino, je dobol jasen.

V Moskvi je medtem glasilo KP SZ «Pravda» objavilo daljši članek komentatorja Jurija Zuhova ki poudarja, da so «nekateri na Zahodu odkrili sodeben termin pluralizem», da bi z njim nadomestili izraz za «mesačansko demokracijo» ne enakih možnosti. Čeprav jih ne imenuje je napad na stališča zahodnoevropskih komunističnih partij dovolj jasen.

RIM, 13. — Predstavniki sindikalne federacije tiskarskih delavcev in založnikov dnevnikov so bili danes na sestanku pri ministru podtajniku za delo Boscu v zvezi z razbitjem pogajanj o obnovitvi vse državne delovne pogodbe. Kot sporoča ministrstvo za delo, so predstavniki delavcev in delodajalcev obrazložili ministrskemu podtajniku svoje stališče. Na sestanku so ugotovili, da trenutno ni nobene možnosti za obnovitve pogajanj. Zato je ministrski podtajnik povabil obe stranki, naj proučita sporna vprašanja in jima sporočil, da ju bo kmalu ponovno povabil na razgovor.

Predsednik vlade Andreotti pa je danes sprejel delegacijo založnikov dnevnikov. Založniki so Andreottiju obrazložili obstoječi finančni položaj založniških hiš, ki je zelo resen zaradi zamrznjene cene dnevnikov.

Izobraženci KPI solidarni z avtorji «Charta 77»

RIM, 13. — Skupina izobražencev, članov KPI, je v partijskem glasilu «Unità» objavila daljšo solidarnostno izjavo s preganjanimi kulturnimi delavci, podpisniki izjave «Charta 77» na Češkoslovaškem.

Podpisniki solidarnostne izjave so vseučiliški profesorji Badoloni De Giovanni, Lombardo Radice, Luporini in Smuraglia.

V svojem dokumentu intelektualci KPI poudarjajo, da Češkoslovaško teži vojaška zasedba iz leta 1968 in da so tudi sedanjí dogodki posledica tedanjega razvoja, ki ga sedanje vodstvo KPC ni znalo in ni hotelo razčistiti.

Podpisniki izjave «Charta 77» so kulturni delavci, markisti in, v večini, komunisti, katerim so po letu 1968 na ose načinem onemogočili njihovo delo, vrgli so jih iz vseučilišč in kulturnih institutov, kjer so bili zaposleni onemogočili so jim objavljavanje del v domovini.

Vse to kaže na dejstvo, da sedanjí češkoslovaško vodstvo ne spoštuje osnovnih človeških svobod in načel demokracije, s tem pa emečjo senco na ideale socializma o množicah».

Ne samo, s tem, da se je KPC odpovedala dialektičnemu prispevku teh izobražencev obubožno lastno češkoslovaško pot v socializem.

Izobraženci KPI naslavljajo poziv na Češkoslovaško pa tudi na ostale države varšavskega pakta, naj storijo konec temu početju in preganjanju izobražencev.

PRAGA, 13. — Po ugodnem padu «Rude prava», so sedaj na vr-

stili vidni jugoslovanski predstavniki med njimi Vitoje Žarković in Miloš Minić, nazadnje pa sta si prijateljsko segla v roke se predsednik Tito in Honecker.

Zvečer sta imela državnikar se skupne pogovore, nato pa sta podpisala skupno izjavo - objavljenjo bo predvidoma jutri zvečer - in dala izjavi za javnost o svojih pogovorih.

Honecker je menil, da je skupna izjava pomembna za nadaljnje poglabljanje prijateljskih odnosov med partijama in državama. «Pred namodi obeh držav in pred svetovno javnostjo bi radi poudarili naseledno voljo, da bomo sodelovali v prid ljudem naših držav in njune socialistične graditve. Poudarjamo našo odlično pripravljenost, da bomo stori vse kar moremo, da o okrepili mednarodno varnost in dajmo jamstvo za trajen mir na vseh celinah».

Osrednji jugoslovansko-vzhodnonemški pogovori so bili dopoldnes trajali so dve uri in zajeli vrsto vprašanj iz dvostranskih in mednarodnih odnosov in iz mednarodnega delavskega gibanja. V krogih jugoslovanske delegacije so poudarili, da je bilo razpoloženje v pogovorih tudi danes, tako kot sinoč, zelo prijazno, izmenjava mnenj pa odprta.

Dvostranske odnose so v celoti ocenili kot zelo dobre in razvite na vseh področjih, vendar so dosežene rezultate občudovali zlasti v luči nadaljnega razvoja, pri čemer sta Tito in Honecker posebej opozorila na se neizrabljene možnosti. Pelletti sporazum o blagovni menjavi do leta 1980 je obetaven, saj predvideva, da bo medsebojno trgovanje v tem obdobju čezgledno vrednost tri milijarde dolarjev, spodbuden pa je tudi podatek, da je polovica gospodarskih pogovorov zasnovana na dolgoročnih temeljih, kar gospodarskim stikom zagotavlja trajnost in stabilnost.

Izjave je bila izmenjava mnenj o mednarodnih vprašanjih. Beseda je tekla o posuševanju napetosti, razvoju, razmerah v Evropi, kriznih žariščih, mednarodnih gospodarskih problemih in dejavnosti nevtrčnih držav.

Sobesedniki so pozdravili posuševanje napetosti, toda hkrati z zastrbljenostjo opozorili na težave na tem področju. Zavzeli so se za več prizadevanj vseh udeležencev helsinske konference, da bi se posuševanje razširilo na vsa območja sveta in zajelo vse mednarodne probleme, saj je to pomembno tudi za mir in varnost v Evropi in Sredozemlju. Ob strani pripisujeta velik pomen letošnjemu beograjskemu sestanku o varnosti in sodelovanju v Evropi, zavzemata pa se za celovito

linah. Priprčan sem, da bomo skupnim prizadevanjem prispevali k uresničitvi tega dokumenta». Po Honeckerjevih besedah so pogovori minili v znamenju tovarštva in zaupanja in so bili zelo koristni.

Predsednik Tito je v svoji izjavi naglasil, da se popolnoma strinja s Honeckerjevimi besedami, nato pa je izrazil zadovoljstvo z njegovim obiskom, ki bo imel velik pomen za prihodnje sodelovanje med državama. «Naši pogovori - je nadaljeval Tito - so bili zelo prijateljski in neposredni. Pri številnih vprašanjih skoraj pri vseh glavnih stališčih, mislim, da je to rezultat berlinske konference komunističnih in delavskih partij Evrope. Tam sprejela nacela so pomagala, da smo se lahko tako lepo pogovarjali in hitro prišli do skupnih stališč, o čemer priča tudi dokument, ki smo ga pravkar podpisali».

Osrednji jugoslovansko-vzhodnonemški pogovori so bili dopoldnes trajali so dve uri in zajeli vrsto vprašanj iz dvostranskih in mednarodnih odnosov in iz mednarodnega delavskega gibanja. V krogih jugoslovanske delegacije so poudarili, da je bilo razpoloženje v pogovorih tudi danes, tako kot sinoč, zelo prijazno, izmenjava mnenj pa odprta.

Dvostranske odnose so v celoti ocenili kot zelo dobre in razvite na vseh področjih, vendar so dosežene rezultate občudovali zlasti v luči nadaljnega razvoja, pri čemer sta Tito in Honecker posebej opozorila na se neizrabljene možnosti. Pelletti sporazum o blagovni menjavi do leta 1980 je obetaven, saj predvideva, da bo medsebojno trgovanje v tem obdobju čezgledno vrednost tri milijarde dolarjev, spodbuden pa je tudi podatek, da je polovica gospodarskih pogovorov zasnovana na dolgoročnih temeljih, kar gospodarskim stikom zagotavlja trajnost in stabilnost.

Izjave je bila izmenjava mnenj o mednarodnih vprašanjih. Beseda je tekla o posuševanju napetosti, razvoju, razmerah v Evropi, kriznih žariščih, mednarodnih gospodarskih problemih in dejavnosti nevtrčnih držav.

Sobesedniki so pozdravili posuševanje napetosti, toda hkrati z zastrbljenostjo opozorili na težave na tem področju. Zavzeli so se za več prizadevanj vseh udeležencev helsinske konference, da bi se posuševanje razširilo na vsa območja sveta in zajelo vse mednarodne probleme, saj je to pomembno tudi za mir in varnost v Evropi in Sredozemlju. Ob strani pripisujeta velik pomen letošnjemu beograjskemu sestanku o varnosti in sodelovanju v Evropi, zavzemata pa se za celovito

VLADO BARABAS
(Nadaljevanje na zadnji strani)

Na televizorskem ekranu se je pojavil celo neki anonimen delavec, ki je zahteval, naj se disidenti spravi pred sodišče in jih primerno kaznuje. V drugih listih pa namigujejo na znani Husakov poziv Aleksandru Dubčaku, naj zapusti državo in se naseli «tam kjer da je več svobode». Namig na to, naj se disidenti izselijo v tujino, je dobol jasen.

V Moskvi je medtem glasilo KP SZ «Pravda» objavilo daljši članek komentatorja Jurija Zuhova ki poudarja, da so «nekateri na Zahodu odkrili sodeben termin pluralizem», da bi z njim nadomestili izraz za «mesačansko demokracijo» ne enakih možnosti. Čeprav jih ne imenuje je napad na stališča zahodnoevropskih komunističnih partij dovolj jasen.

RIM, 13. — Predstavniki sindikalne federacije tiskarskih delavcev in založnikov dnevnikov so bili danes na sestanku pri ministru podtajniku za delo Boscu v zvezi z razbitjem pogajanj o obnovitvi vse državne delovne pogodbe. Kot sporoča ministrstvo za delo, so predstavniki delavcev in delodajalcev obrazložili ministrskemu podtajniku svoje stališče. Na sestanku so ugotovili, da trenutno ni nobene možnosti za obnovitve pogajanj. Zato je ministrski podtajnik povabil obe stranki, naj proučita sporna vprašanja in jima sporočil, da ju bo kmalu ponovno povabil na razgovor.

Predsednik vlade Andreotti pa je danes sprejel delegacijo založnikov dnevnikov. Založniki so Andreottiju obrazložili obstoječi finančni položaj založniških hiš, ki je zelo resen zaradi zamrznjene cene dnevnikov.

Izobraženci KPI solidarni z avtorji «Charta 77»

RIM, 13. — Skupina izobražencev, članov KPI, je v partijskem glasilu «Unità» objavila daljšo solidarnostno izjavo s preganjanimi kulturnimi delavci, podpisniki izjave «Charta 77» na Češkoslovaškem.

Podpisniki solidarnostne izjave so vseučiliški profesorji Badoloni De Giovanni, Lombardo Radice, Luporini in Smuraglia.

V svojem dokumentu intelektualci KPI poudarjajo, da Češkoslovaško teži vojaška zasedba iz leta 1968 in da so tudi sedanjí dogodki posledica tedanjega razvoja, ki ga sedanje vodstvo KPC ni znalo in ni hotelo razčistiti.

Podpisniki izjave «Charta 77» so kulturni delavci, markisti in, v večini, komunisti, katerim so po letu 1968 na ose načinem onemogočili njihovo delo, vrgli so jih iz vseučilišč in kulturnih institutov, kjer so bili zaposleni onemogočili so jim objavljavanje del v domovini.

Vse to kaže na dejstvo, da sedanjí češkoslovaško vodstvo ne spoštuje osnovnih človeških svobod in načel demokracije, s tem pa emečjo senco na ideale socializma o množicah».

Ne samo, s tem, da se je KPC odpovedala dialektičnemu prispevku teh izobražencev obubožno lastno češkoslovaško pot v socializem.

SMUČANJE

V EVROPSKEM POKALU

FRANCOZINJA EMONET ZBRALA ŽE STO TOČK

Včerašnji slalom v LDA je osvojila Avstrijka Schaffner

LES DEUX ALPES, 13. — Avstrijka Michaela Schaffner si je zagotovila danes prvo mesto na mednarodnem ženskem slalomu za evropski pokal, Francozinja Patricia Emonet, ki vodi na skupni lestvici za EP, pa je bila danes druga, enako kot na včerajšnjem veleslalomu.

Najboljši ekipni uspehi na tem slalomu so dosegle Avstrijke, ki imajo kar štiri tekmovalke v prvi deseterici, presenečenje pa je pripravila Poljakinja Mariola Michalska, ki je osvojila tretje mesto. Dobro uvrstitev si je s šestim mestom priborila tudi Italijanka Wilma Gatta.

Lestvica današnjega slaloma:

1. Schaffner (Av.)	92'73
2. Emonet (Fr.)	92'86
3. Michalska (Polj.)	92'91
4. Couttet (Fr.)	93'26
5. Sackl (Av.)	93'41
6. Gatta (It.)	93'77
7. Puig (Sp.)	94'02
8. Mandrillon (Fr.)	94'16
9. Mathis (Av.)	94'18
10. Totschnig (Av.)	94'22
11. Zini (It.)	94'57
12. Valt (It.)	94'59
13. Macchi (It.)	95'77
14. Ercolani (It.)	96'81

Lestvica za evropski pokal:

1. Emonet (Fr.)	100
2. Sackl (Av.)	84
3. Eberle (Av.)	44
4. Dorsey (ZDA)	40
5. Schaffner (Av.) in Mosenechler (ZRN)	35
6. Ercolani (It.)	20
7. Gatta (It.)	9

V KITZBUHEL

Najboljši so vozili previdno

KITZBUHEL, 13. — V Kitzbühlu so bile danes poskusne vožnje eno kroga za sobotni smuk Hahnenkamm, ki so potekale v megli in snežnem metlezu. Skoraj vsi najboljši tekmovalci, kot so Klammer, Plank in drugi, so zato vožnje izredno previdno, nekateri celo — v plugu.

Najhitrejši smučarji so v obeh vožnjah dosegli take čase:

1. vožnja:	
1. Ferstel (ZRN)	2'12'55
2. Stock (Av.)	2'13'26
3. Mill (ZDA)	2'13'27
4. Plank (It.)	2'13'30

Košarkarska peterka tržaškega Jadrana se je po zmagi nad moštvom Barcelone (na sliki) kar s šestnajstimi točkami razlike, povzpela na tretje mesto lestvice promocijskega prvenstva

SREČKO VILHAR - ALBERT KLUN

Narodnoosvobodilni boj Primorcev in Istranov na Sardiniji, Korziki in v južni Franciji

Italijanska policija je zaslislala nekaj slovenskih vojakov, saj je krožila vest, da se skrivajo organizatorji pobege za zidovi vojašnice v Dreveduro Buon Cammino. Kmalu zatem je prišla v Cagliari še ena jugoslovanska ladja, tokrat pa sta pomor strahljivi vojska in policija. Na redni pomorski progi Cagliari - Civitavecchia so začeli v tem času legitimirati potnike, misleč, da bodo na ta način odkrili kakega dezertarja iz Primorske ali Istre.

Kmalu po navedenih dogodkih so morali vojaki slovenske in hrvaške narodnosti zapustiti vsa odgovorna mesta, ki so jih imeli v raznih vojaških pisarnah. Tokrat je bilo v okoliščini štaba divizije izredno podčrtano, da je treba imeti vse »alloglotte« (tujerodce), to je Slovence in Hrvate, za nezanesljive vojske.

Leto dni po dogodkih, ki smo jih opisali, so začeli prihajati na Sardinijo tudi naši politični konfiniranci. Jože Kodarin iz Kavalicev pri Kopru je bil leta 1935 obsojen na dve leti konfinacije zaradi poskusa pobege v Jugoslavijo. Poslali so ga v kraj Bono na Sardinijo. V istem kraju je bil konfi-

Krasov vratar Ferfoglia odbija žogo med tekmo z Unionom

NA BLEDU

SMUČARSKI TEK

Zastopan je bil tudi SK Devin

Preteklo nedeljo se je 1800 smučarjev tekače udeležilo velikega maratona »Ski maraton« v dolini Val Pusteria, dolga 60 km. Zmagal je Klaus George iz Zahodne Nemčije, ki je presmucal progo v treh urah in 16 minutah. Omenjenega tekmovalca je udeležilo dvajset tržačanov, med temi tudi Zarko Fučka, član smučarskega kluba Devin, ki je zasedel 495. mesto na končni lestvici. Razveseljivo pa je, da je bil član smučarskega kluba Devin tretji najboljši Tržačan.

Prihodno nedeljo bo šolsko smučarsko tekmovanje v Ovčji vasi. Na tej prireditvi bodo nastopili šoloobvezni tekači smučarskega kluba Devin in sicer dve deklici ter pet fantov. Startalo bo skoraj 50 tekmovalcev, ki bodo razdeljeni v tri kategorije. V taboru smučarskega kluba Devin pričakuje izid teh tekmovanj nestrno, saj bodo njihovi smučarji tekmovali prvič s kolegi z vsega Tržaškega.

Sam izbor reprezentantov je precej širok: poleg prekaljenih reprezentantov so prišli na Bled tudi mladi. Če pa izjemamo poškodovanega Grbića in kapetana Gvozdenovića, ki sta edina veterana v reprezentanci, so vsi ostali še dokaj mladi in imajo pred seboj še dolg reprezentančni staž. Izбира reprezentantov je precej heterogena, saj pripada 18 odbojkarjev kar enajstim državam. Po tri zastopnike imajo Mladost iz Zagreba, Partizan in Crvena zvezda iz Beograda.

Zvezni selektor Grozdaničev in trener Kresel sta povabila na Bled naslednje odbojkarje: Gvozdenovića (Spartak), Bogoevića in Tasevski (Vardar), Lukač (Bosna), Vračar (Borovo), Jelić, Dobrić in Diviš (Mladost), Matijević, Lozanić in Tomašević (Crvena zvezda), Kuljić, Siljegović in Stojimirović (Partizan), Bićanin (Ribnica), Trifunović (VG SK), Jović (Modriča) in Terzin (Vojvodina).

Priloge na Bledu se bodo končale 20. januarja in izbrani bodo verjetno odigrali dve tekmi. Od 21. do 23. pa bodo izbranci igrali v Sarajevu na »Gimnastičnem maršu« skupaj z reprezentanco Srbije, Bosne in Hercegovine ter Vojvodine.

Koračev pokal

V B skupini evropskega košarkarskega tekmovanja za pokal Radivoja Korača je sarajevska Bosna v Tel Avivu presenetljivo visoko premagala domače moštvo Hapoel.

Sarajevčani so v Izraelu gotovo v zadnjih dneh odigrali svojo najboljšo tekmo. Čeprav je bilo srečanje dokaj ostro, saj je tekma trajala preko dve uri, pa so Sarajevčani igrali izredno značajno. Sodnika sta imela zvrhano mero dela: dosodila sta namreč kar 68 osebnih napak. Najboljši streli v vrstah Bosne: Varajec 30, Radonovič 22, Kravac 17 in Delibasić 12. Pri domačinih se je najboljši izkazal Moskowitz (29 točk).

IZID

Hapoel Tel Aviv (Izrael) — Bosna Sarajevo (Jugoslavija) 93:107

LESTVICA B SKUPINE

Bosna 2; Alco in Hapoel 0.

Pokal pokalnih prvakov

V četrtfinalu tega evropskega košarkarskega tekmovanja sta bila oba italijanska zastopnika poražena. Milanski Cinzano je gostoval v Pragi, kjer je izgubil z domačo Sla-

niran tudi delavec Rajmund Anšić z Reke, v kraju Ozieri pa neki Andrijašič iz Crnotič pri Kopru. Kodarin pripoveduje v svojih spominih, da se je ob vojaških manevrih zbralo v vasi Bono veliko vojaštva. Med vojske je bilo precej Slovencev. Kodarin je nadalje zabeležil, da ves čas konfinacije ni videl niti ene slovenske knjige. 4)

Iz podobnih vzrokov kot Kodarina so istega leta poslali na Sardinijo tudi Vilijema Turka iz Privdora pri Kopru. Dve leti konfinacije je prebil v popolni izolaciji v kraju Bultei. 5)

Dolga in trmova je bila pot na Sardinijo še nekaterih naših ljudi. Naj navedemo primer Alberta Sulčića iz Sv. Križa pri Trstu. Da bi se izognil aretaciji, je zbežal v Jugoslavijo. V Ljubljani se je politično udeleževal v emigrantskem društvu »Mlada Soča«. Leta 1932 ga je policija aretirala in po dolgem preiskovalnem zaporu so ga kot komunisto poleti 1933 z večjo skupino primorskih emigrantov v Beogradu obsodili na tri leta roboje. Po prestani kazni v Sremski Mitrovici ga je policija kot italijanskega državljana izgnala v Grčijo. V Pireju se je Sulčić udeležil velikih demonstracij grških delavcev. Tam ga je aretirala grška policija in izročila italijanskim fašističnim oblastem. V Italiji so ga postavili pred vojaško sodišče in obsodili na dve leti zapora. Po prestani kazni v vojaški kaznitsnici Pizzighettone so ga poslali na Sardinijo. Dodelili so ga nekemu kaznovanemu polku v mestu Sassari. Tu se je znašel skupaj z Albino Dujcem, s katerim sta bila skupaj že v Sremski Mitrovici. Sulčić pripoveduje v svojih spominih, da sta v italijanski vojaški enoti skupaj z Dujcem ustanovila komunistično celico. Ker sta oba šla skozi solo Sremske Mitrovice, sta bila dobro oborožena z revolucionarno teorijo.

Slovenskim vojakom so prepovedali, da bi se v mestu pogovarjali s civilisti. Tudi v letih 1937 in 1938 se je v veliki sassarski vojašnici vsako jutro zbral na dvorišču ves polk in vojaki so morali peti. »Salvet deus su re...«

V tistem času je bila še v teku revolucija v Španiji. V

KOŠARKA

TEDENSKI KOMENTAR SLOVENSkih ZAMEJSKIH PETERK

Jadran je trenutno na tretjem mestu lestvice

Poletovi mladinci so na splošno zadovoljni s prvim delom prvenstva - Že jutri derbi kade-tov med Kontovelom in Borom - Med naraščalniki je največ točk dal Brežan Barut (40)

PROMOCIJSKO PRVENSTVO

Jadran se približuje vrhu, a Servolana ne popušta. Skedenjci so namreč v Gradišču iztržili izredno pomembno zmago in so tako ohranili prvo mesto na lestvici, pa čeprav imajo tekmo manj.

Cedalje pa preseneča miljska peterka CGI, ki je doslej le enkrat izgubila in je tako skupno s Servolano na prvem mestu z desetimi točkami.

Jadran je trenutno tretji. Sestavila se je tako četverica ekip z osmimi točkami, med katerimi je tudi presenetljiva Edera, ki je v nedeljo slavila kar v Trzinu.

Naši košarkarji so proti Barceloni pokazali zrelo košarko. Z disciplinirano igro so onemogočili domačini in predvsem najnevarnejšega njihovega košarkarja Ceparja, ki pa je vseeno zbral 21 pik.

Naj omenimo še, da je v lestvici najboljših strelcev naše združene ekipe Robi Klobas prehitel Petra Starca. V nedeljo je namreč Klobas dal kar 37 pik, pa čeprav, meni trener Brumen, da je Klobas temeljito spremenil svojo igro: zna se uveljaviti predvsem v obrambi in v napadu sploh ene sili na koša.

IZIDI 11. KOLA

Inter 1904 - Bor 80:68
Polet - Sidertercica 66:83
Barcolana - Juventus 40:112
Italsider - SABA 92:69

LESTVICA

Servolana 5 5 0 371:296 10
CGI Milje 6 5 1 449:397 10
Jadran 6 4 2 493:437 8
CUS Trst 6 4 2 424:370 8
Itala 6 4 2 511:506 8
Edera 6 4 2 411:430 8
POM Tržič 6 3 3 421:395 6
Barcolana 5 3 2 353:357 6
Inter 1904 5 1 4 355:351 2
Scoglietto 6 1 5 389:415 2
Villesse 6 0 0 367:447 0
Arte 5 0 0 344:447 0

PRIHODNJE KOLO (15. 1.)

Jadran - POM Tržič (18.30 v Dolini); Servolana - CGI Milje; Inter 1904 - Arte; Edera - Barcolana; CUS Trst - Itala; Scoglietto - Villesse.

NAJBOLJŠI STRELCI

JADRAN: Klobas 142; Starca 134; Adrijan Šotić 73; Ražem 40; Kraus 28; Zavadal 24; Zerkal 18; Lisjak 8; Koren, Sancin in Vitez 4; Fran-cia 2.

IZIDI 6. KOLA

Barcolana - Jadran 70:86
Itala - Servolana 60:62
Villesse - Inter 1904 47:80
CGI Milje - Scoglietto 73:68
Arte - CUS Trst 60:98
POM Tržič - Edera 68:67

LESTVICA

Servolana 5 5 0 371:296 10
CGI Milje 6 5 1 449:397 10
Jadran 6 4 2 493:437 8
CUS Trst 6 4 2 424:370 8
Itala 6 4 2 511:506 8
Edera 6 4 2 411:430 8
POM Tržič 6 3 3 421:395 6
Barcolana 5 3 2 353:357 6
Inter 1904 5 1 4 355:351 2
Scoglietto 6 1 5 389:415 2
Villesse 6 0 0 367:447 0
Arte 5 0 0 344:447 0

PRIHODNJE KOLO (15. 1.)

Jadran - POM Tržič (18.30 v Dolini); Servolana - CGI Milje; Inter 1904 - Arte; Edera - Barcolana; CUS Trst - Itala; Scoglietto - Villesse.

NAJBOLJŠI STRELCI

JADRAN: Klobas 142; Starca 134; Adrijan Šotić 73; Ražem 40; Kraus 28; Zavadal 24; Zerkal 18; Lisjak 8; Koren, Sancin in Vitez 4; Fran-cia 2.

Kraševci bodo v prvem kolu nastopili proti šentjakovski ekipi ACLI

Kot smo že poročali, so bo jutri pričelo tudi odbojkarstvo prvenstvo v moški C ligi. Letos bomo imeli v tej konkurenci samo enega zastopnika, in sicer Kras iz Zgonika. Tudi to prvenstvo je bilo z letošnjim letom decentralizirano in ga vodijo posamezni tehnični odbori kon. Naše področje spada v 2. cono.

Odbojkarji Krasa bodo igrali v tretji skupini skupaj s Torriano iz Gradišča, Miro, S. Giorgiom iz Me-ster, Il Pozzo iz Pradamana, Ken-nedyem iz Adogliacca ter Interjem 1904 in Acijem (Sv. Jakob) iz na-šega mesta.

1. kolo (15. in 16. 1.)

Torriana - Inter 1904
Mira - S. Giorgio
Il Pozzo - Kennedy

2. kolo (22. 1.)

Kennedy - ACLI Sv. Jakob
S. Giorgio - Il Pozzo
Inter 1904 - Mira
Kras - Torriana

3. kolo (29. in 30. 1.)

Mira - Torriana
Il Pozzo - Inter 1904
ACLI Sv. Jakob - S. Giorgio
Kennedy - Kras

4. kolo (5. 2.)

S. Giorgio - Kennedy
Inter 1904 - ACLI Sv. Jakob
Torriana - Il Pozzo
Kras - Mira

5. kolo (12. 2.)

Il Pozzo - Mira
ACLI Sv. Jakob - Torriana
Kennedy - Inter 1904
S. Giorgio - Kras

6. kolo (19. 2.)

Inter 1904 - S. Giorgio
Torriana - Kennedy
Mira - ACLI Sv. Jakob
Kras - Il Pozzo

7. kolo (26. 2.)

ACLI Sv. Jakob - Il Pozzo
Kennedy - Mira
S. Giorgio - Torriana
Inter 1904 - Kras

POVRATNI DEL PRVENSTVA

8. kolo (3. 3.)

Inter 1904 - Torriana
S. Giorgio - Mira
Kennedy - Il Pozzo
Kras - ACLI Sv. Jakob

9. kolo (10. 3.)

ACLI Sv. Jakob - Kennedy
Il Pozzo - S. Giorgio
Mira - Inter 1904
Torriana - Kras

10. kolo (26. 3.)

Torriana - Mira
Inter 1904 - Il Pozzo
S. Giorgio - ACLI Sv. Jakob
Kras - Kennedy

11. kolo (2. in 3. 4.)

Kennedy - S. Giorgio
ACLI Sv. Jakob - Inter 1904
Il Pozzo - Torriana
Mira - Kras

12. kolo (16. 4.)

Mira - Il Pozzo
Torriana - ACLI Sv. Jakob
Inter 1904 - Kennedy
Kras - S. Giorgio

13. kolo (23. in 24. 4.)

S. Giorgio - Inter 1904
Kennedy - Torriana
ACLI Sv. Jakob - Mira
Il Pozzo - Kras

14. kolo (30. 4.)

Il Pozzo - ACLI Sv. Jakob
Mira - Kennedy
Torriana - S. Giorgio
Kras - Inter 1904

KOŠARKA

EVROPSKA POKALNA TEKMOVANJA

Velik podvig sarajevske Bosne

Italijanska zastopnika poražena

Beograjski Radnički FOB izgubil v Leningradu s petnajstimi točkami razlike

vijo s 14 točkami razlike. Junaka tega srečanja sta bila veterana Zidek in Zedniček, ki sta dala 30, oz. 33 točk.

Tudi s tremi tujimi igralci Milan-čanom torej ni uspel podvig v Pragi. Nepriznani so bili v izgubi tudi Forst iz Cantuja, in to v Bukarešti. Naši igrači iz dvaema Američano-ma (Lienhard in Wingo), je prvi romunski peterki Steaua pokazal zelo slabo košarko in je zato moral, tudi skromnemu nasprotniku, prepustiti obe točki.

Beograjski Radnički FOB je odpo-toval v Leningrad prepričan v izred-no visok poraz. Varovanci trenerja Vasojevića so namreč v prvenstveni tekmi z Bekom doživeli pravo katastrofo (20 točk razlike). Odpotovali so tako na to gostovanje brez vsakih ambicij. Izgubili so z močnim Spar-takom »e« s petnajstimi točkami raz-liko, kar navsezadnje je ni neupreh.

IZIDI 1. KOLA CETRTFINALA

SKUPINA A

Spartak Leningrad (SZ) — Radnički FOB (Jugoslavija) 99:84
Slavija Praga (CSSR) — Cinzano Milan (Italija) 97:83

SKUPINA B

Steaua Bukarešta (Romunija) — Forst Cantù (Italija) 68:85
Badalona (Španija) — Villeurbanne (Francija) 100:83

LESTVICA

Juventud in Steaua 2; Forst in Villeurbanne 0.

Pokal Ronchetti

Zagrebska Industromontaža je za-pravila edinstveno prilžnost, da bi že v prvem kolu četrtfinala osvojila obe točki. Zagrebčanke so bile nam-reč dve minuti pred koncem tekme enakovredne domačinkam (stanje je bilo 55:55), nakar pa so popustile in izgubile tekmo.

IZIDI 1. KOLA CETRTFINALA

SKUPINA A

TUS Leverkusen (ZRN) — Slavija Sofija (Bolgarija) 71:66

SKUPINA B

Lokomotiv Sofija (Bolgarija) — Industromontaža Zagreb (Jug.) 60:55

SKUPINA C

Tolone (Francija) — Rapid Bukarešta (Romunija) 48:58

tež zvezi je Sulčić zapisal, da sta prišla na Sardinijo agitirati za intervencijo proti njej Badoglio in Graziani. Nekega dne so zatem zbrali skupaj ves polk in zdaj je padlo povelje: »Kdor gre kot prostovoljec v Španijo, naj stopi na levo stran dvorišča, ostali pa na desno.«

Na levo stran je stopilo okrog 60 odst. vojakov. To so bili ljudje, ki so naselili fašistom. Po tem dogodku je začela komanda polka močno pritiskati na Primorce in Istrane, ker so se jasno izrekli proti fašistični intervenciji v Španiji. Prepovedali so jim celo prost izhod iz vojašnice in odvzeli orožje. Poslej so naše vojske v tem polku uporabljali za razna težakša dela. Tako so n.p. v pristanišču Porto Torres in Olbia nakladali na ladje blago, ki je bilo namenjeno v Španijo. 6)

To, kar se je dogajalo na Šardiniji z našimi vojski v letih 1937 in 1938, močno spominja na kasnejše posebne delavske bataljone. Primorci in Istrani v teh enotah niso bili oboroženi in vodili so jih na prisilno težko delo.

Sardinija je torej pomenila veliko žugljo za naše vojske. Vojaščina na otoku je bila svojevrsna internacija.

POSEBNI DELAVSKI BATALJONI NA SARDINIJU DO KAPITULACIJE ITALIJE

ZAKAJ SO PRIMORCI IN ISTRANE MED VOJNO UVRŠČALI V POSEBNE DELAVSKE BATALJONE

Poleti 1940, kmalu po vstopu Italije v vojno, so začeli italijanske vojske oblasti sновati posebne delavske bata-ljone, ki so jih sestavljali vojaški obvezniki in mobilizirani slovenske in hrvaške narodnosti. Pripadniki teh enot niso nosili orožja, pač pa le vojaško uniformo brez vsakih oznak. Po zunanjosti so spominjali na vojske, ki so jih vojaška so-dišča obsodila na kake zaporne kazni. Takim vojakom so namreč odvzemali zvezdice, simbol italijanske vojske, in z

uniform potrgali še oznake vojaških enot, ki so jim pripadali.

Za poseben delavski bataljon so uradno uporabljali na-ziv »Battaglione Speciale - Lavoratori«. Na zunaj je izgleda-lo, da gre za posebne odrede pod okriljem vojske, ki naj bi s svojim delom na vojaških objektih pripomogli, da bi fašistična Italija čim prej in čim bolj zmagovito končala svojo vojno. To pa vendarle ni bil njihov pravi namen, kajti voja-ške oblasti so te bataljone ustanovljale po navodilih faš-istične vlade najprej zaradi tega, da bi naše ljudi čim bolj odtrgali od matične domovine; nadalje, da bi bili čim dlje od tistih, s katerimi se je Italija vojskovala. Tako je bilo začeta. Pozneje pa so snovali posebne delavske bataljone predvsem zaradi tega, da bi našim ljudem preprečili odhod v partizane. Vanje so uvrščali letnike od 1898 do 1926. Niso bili redki primeri, da se je v posebnem delavskem bataljo-nu znašel celo skupaj s sinovi.

Po vstopu Italije v vojno so začeli z ministrstva za vojsko deževati ukaz, da je treba iz italijanske vojske izločiti »alloglotte« (tujerodce), to je primorske Slovence ni istrske Hrvate, ter jih koncentrirati daleč za fronto.

4) Jože Kodarin: Moji spomini na konfinacijo na Sardiniji. rkp. M-ONPPS-PAK.

5) Viljem Turk: Zakaj so me konfinirali na Sardinijo? rkp. M-ONPPS-PAK.

6) Albert Sulčić: Moji spomini na Sardinijo. rkp. M-ONPPS-PAK.

* Zanimivo je, da se pri italijanskih oficirjih in vojakih izraz Bat-taglione Speciale ni kaj prida zakoreninil. Marsikdo se v vsakdanji govorici četo takega bataljona imenovali »Compagnia di Disciplin-a« (disciplinska četa). Po nekih starejših italijanskih vojaških predpisih naj bi po potrebi vsak polk imel tako četo. V te čete so uvrščali kazno-vane, degradirane in politično kompromitirane vojske. Mnogi Pri-morci in Istrani, ki so se v letih 1943 in 1944 pripevali v partizanski bazi v Gravini so izjavili, da prihajajo iz disciplinskih čet.

(Nadaljevanje sledi)

